

Budapest, 1876.

7. szám.

Február 17.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (Lövész-utca 11. sz.) kérjük küldeni.

Kátyolok a nép életéből.

Kongó Pali.

(Folytatás.)

V.

A férfi. (?)

Férfi? mi az?... A bérc rendületlen fája,
Dühösen ront rája vészek orgonája;
Záporosó mossa, zivatar cibálja;
Avarrétegeket rak a vész alája;
Meg-megfogyatkoznak sudarai részben:
De a fá dereka nem inog a vészben.

Hát te mi vagy, Palkó! ugyan mondsza kérlek?...
Egy ingatag nádszál, mely sokat nem érhet.
Gonosz asszony szava kormányozza házad;
Te meg dolgoz sorsát rendre elhibázod.
Vigyázz, arathatod, amit elvetettél,
Szerencsétlen ember, oh jaj mit mivelteél?!

Jebuzeus-kézben van a becsületed;
S mikor neki tetszik, pocsékul veheted.
Kiszitt, mint a nadály, amit kiszíhatott:
Halomra nevelte a szörnű kamatot.
De még van hiteled; mert atyád a kezes;
Hejh! nyakadba szakad azért a »ne ne vess.»

Pálnak nagy »urhatnék« vágya keletkezett,
Olyan emberekkel fogott tehát kezét,
Kik szegények voltak, s most gazdagok nagyon:
»Merész vállalatban gyűlik meg a vagyon;
Milliomos leszek, aki lelke neki!
És minden vagyonát üzletökbe veti.

Földiekkal játszó, csalfa fényes remény!
Varázs szineiddel ülsz az éj fellegén.
Meg-megaranyozod édes álmainkat;
Csónakod a kéjek mámorában ringat...
Eltűnik az álom; a való megjelen;
S vészörvény fenyeget a sötét éjjelen!

A mi hősünk várton-várja azt a napot,
Mikor emel neki mindenki kalapot.
»Rekkenő meleg van; asszony, hozz bort nekem!«
Azonban egy futár csakhamar ott terem;
Fekete pöcsétes levélben ez vagyon:
»Oda minden remény; oda minden vagyon!...»

Pali nagy ur akart lenni egy nap alatt;
De reménycsillaga hamar alászaladt.
Előbb, hogysen várta, vagy csak sejté vala,
Szomorú éjre vált ragyogó hajnala! —
De neje nem hagyta; sarkalta, tüzelte;
S még nagyobb veszélybe kanyarodott lelke.

»Van még éd's apádnak háza — így tüzelte, —
Kösse le azt; talán így meg leszünk mentve.« —
Mindenre kész a jó, kegyesszívű apa.
De alig egy évre, hogy új kölesönt kapa,
Fia újra bukott, s vele édes apja,
Kinek szívét metsző fájdalom szaggatja...»

Ekkor megátkozta sorsát a rosz ember!
Beteg, jó atyjához többé menni nem mer.
»Elhagyom e falut;« — kiált keservesen —;
»El innen messze, hol nem ismer senki sem.
Szégyenlem magamat; asszony, megyünk, szökünk...
Tedd pénzzé, de hamar, menthető eszközünk.«

Nyulassy Antal.

(Vége következik.)

Gazdag urfi, szegény lány.

Elbeszélés.

Irta

Szépfiatony Ő. Ferencz.

I.

Az öreg Mihályfi Jánost az egész megyében tisztelték, szerették, az ifjak úgy, mint az öregek. Mindenki »János bácsi«-nak hívta még az is, kinél sokkal fiatalabb volt. — Némely embert a kedélye és nem a kora emel a »bácsi«-ságra. Mihályfi János is azok közé tartozott, kit már tizenöt éves korában mindenki bácsinak nevezett. . . Még a tanár az iskolában is »kis bácsi«-nak szólította, mi Mihályfi Jánosnak nagyon jól esett. Ebben a megszólításban látta, felismerte mindnyájok igaz szeretetét, kellett is ám szeretni János bácsit, mert nem vétett a légynek sem, igyekezett nem csak tanulótársainak, hanem az egész gyermekvilágnak hasznára lenni. Gyermekkorában, ha az iskolából ment haza felé s az utcagyerkőczök verekedésnek indultak, elég volt, ha »János bácsi« csak megszűröl megpillantották, már úgy futottak szét, mintha ágyut lőttek volna közéjük. A gyengébbeknek állt mindig pártjára, minék az az üdvös kifolyása lett, hogy az erősebbek nem merték a gyöngébbeket bántani, mert a »bácsi« mindenkinél erősebb volt, s így a vészedelem az erősebbeket érte volna utól.

Később János bácsi felnőtt és a legderekből fiatal emberré vált a megyében, kit szívesen láttak nem csak minden lányos háznál, hanem az öregek körében is. Általános kedvence volt úgy a fiataloknak, mint a mamáknak, tatáknak; mindenkinek a szája izére beszélt és cselekedett. Mikor a házodási idő is megérkezett, anyi felé házósították, a hány felé ment. . . Utoljára aztán annál nagyobb volt a meglepetés, mikor Pusztahelyi Linka kisasszonyt az oltárhoz vezette. Mindenki azt mondta: De már ezt még sem hittük volna!

Nem azért csodálkoztak a jó és nem jó emberek, mintha János bácsi valami hozzá nem illő házasságot kötött volna, mert Pusztahelyi Tamás a legelső földbirtokosok közé tartozott az egész megyében, és Linka kisasszonyt megyeszerte a legszebb leánynak tekintették; hanem mert Linka kisasszony, amilyen szép, oly gögös teremtés is volt, lit az egész megyében mindenütt nem a legnagyobb rokonszenvvel fogadtak.

A legkedveltebb és a legellenzenvesebb lény találkozott egymással, forrón egymásba szerettek, egymáshoz csatoltattak az örökre tartó eskü által. Az emberek bámultak, föl nem foghatták, hogy mindez mikép történhetett és végre megnyugodtak, hogy gyakran történnek ezen a világon ilyen furesaságok.

Történetünk idejében Linka kisasszonynyal már mint érdemes matrónával találkozunk, ki János bácsi oldalán, mint tekintélyes alispánné osztogatta kegyeit a fiatalságnak.

A Mihályfi család a pusztahelyi kastélyban lakott, mely a gazdag és érdemes Pusztahelyi Tamás ő nagysága után maradt egyetlen leányára: Mihályfi Jánosné asszonyomra. Itt tölté télen, nyáron napjait a derék Mihályfi család, mely az öregeken kívül Tamásból és

Dezsőből — a két fiuból — állott. Csakis akkor mentek be Havasközre — a székvárosba — ha valami jótekonny czélu tánczvizalom vagy hangverseny volt. János bácsinak és kedves hitestársának nem esett volna jól a betevő falatja, ha nélkülök valami jótekonny czélu előadás vagy bál elmulhatott volna. Mihályfi Jánosné nem azért született Pusztahelyi Linkának, s nem azért lett Mihályfi János felesége, hogy most mint alispánné megvonja magát a suton és ne törődjék többé a világ folyásával.

Az igaz, hogy Mihályfi Tamás, a megye fiatal szolgabirája elég örömet okozott egy maga is szüleinek, mert atyja és anyja akaratával nősült meg, és oly embernek a leányát vette el, mint Havasi Zoltán, kinek tekintélyével és gazdagságával nővelheté a Mihályfi család tekintélyét. Mint fog azonban derengni a jövő Dezső részére? — Ez volt most a fontos kérdés, melyre nem lehetett oly könnyedén megfelelni, mint Tamás urnál, ki nem tartozott azon ritka lények közé, akik gondolkozni és ellenmondani is szeretnek.

Mihályfi Dezső, mintha anyjára hasonlított volna: szép és büszke fiatal ember volt: daczos, maga utján járó, kivel sem jó szóval, sem szigorral nem végezhetek egy könnyen. Ugy tett, amint jónak látta, és aki meggyőzni akarta az ellenkezőről, ép az ellenkezőjét érte el: hajthatatlanul megerősítette tervében. Mindenhöz elég erőt, elég bátorságot érzett. — Jólőre meg is mondta szüleinek, hogy sorsa intézését csak addig hagyja kezökben, míg a maga lábán megállhat, azután megy úgy, ahogy bírja és esze sugalja.

— Ideje volna már Dezsőt is megkérdezni, ha nem érzi-e még szükségét, hogy szintén megörvendeztesse szüleit? Hisz huszonkét éves elmúlt már, szét kellene néznie a megyében, hogy feleség után lásson. Anyi gazdag leány van vidékünkön is, ki mind szerencsésjének tartaná, ha Mihályfi Dezső oltárhoz vezetné! — így szólt egy délután az alispánné, és kérte férjét, szóljon fiának, talán nem mond ellen szüleinek.

— Feleség! nem jó az ilyen szívbe vágó dolgokat erőltetni. Dezső meg épenséggel nem olyan fiatal ember, ki hagyna magának praeskribáltatni. No a maga idejében nekem is hiába beszéltek volna, hogy Katát, vagy Jutkát vegyem el, mikor nekem Linka, a legszebb Linka tetszett az egész világon! — felelé János bácsi.

Az alispánné ábrázata, mintha egykissé kiderült volna; hanem aztán ismét komoly, szigorú lett és azt mondá:

— Az más! — egészen más! — Én ellenem csak nem volt valakinek kifogása!

— Dehogyan volt! De hát honnan tudhatjuk, hogy kifogásunk lesz az ellen, kit Dezső választ?

— Ha választana! Ép az a baj, hogy nem is igyekszik választani, míg aztán beletalál utoljára is valami érdemetlenbe botlani, mint hajdan Margitai Lőrincz nagybátyánk, ki a szakácsnéját vezette be urasszonynak a kuriába.

— Ugyan feleség, hogy gondolhatod Dezsőt ily oktalannak?

— Az okos emberek botlanak legnagyobbat, különösen, ha mellette még olyan delik és olyan fiatalok, mint Dezső!

A beszélgetést nem folytathaták tovább, mert Dezső lépett a szobába. Megesókolta édes anyjának kezét, megölelte atyját és azután anyja mellé leült a pamlagra.

— Megyek ma délután a dombréti vadászatra. . . Nagyon sokan lesznek; ha lövök valami ritkaságot, megprezentellek vele édes anyám! — szólt Dezső.

— Jobb szeretném, ha mással prezentelnél meg kedves fiam! — Tudod, hogy mi okozna nekem örömet?

— Ugyan mi édes jó anyám? — Ha rajtam áll megteszem!

— Házasodjál meg Dezső, ajándékozd meg anyádat és apádat egy kedves jó leánynyal és magadat oly boldogsággal, milyent mi kívánunk neked!

— Az ohajtás nem mindig teljesül. . . Elégedjete meg Tamással, majd az én boldogságom is megérkezik, ha megjő ideje. . . Most még nem szeretek senkit, jobban érdekel a dombréti vadászat, mint három megye leánysága. . . Ily érzelmekkel nem lehet megházasodni!

— Rosz fiu! — szólt az alispánné.

Dezső pedig még egy darabig ott volt szüleinél, azután elhagyta a kuriát, hogy a dombréti vág vadász-társaságot keresse föl.

Mit törődött Mihályfi Dezső a házassággal, melyet nem édes láncznak, hanem nyügnék, tehernek tartott. Aki a házasságról beszélt neki, az napját rontotta meg, mint a kis gyermek, ha kísértetet vagy Mikulást lát, elég egész hetére a keserűség, meg a félelem. — Dezső még beszélni sem szeretett a havasközi leányokkal, kiket pedig mégis többre tartott, Havas megye összes lányainál. Pillangó volt, szállt virágról virágra; egyszerű oda bilincselni magát a halállal látszott előtte azonosnak.

Boldog ifjúság, midőn nyügnék, bolondságnak, tehernek, láncznak, békónak és Isten tudja mi mindennek nem tartjuk a legigazabb földi boldogságot, melyet később aztán hiába kergetünk ép azért, mert hiányzik a vidám ifjúság.

Mihályfiné elszomorodott, egy szót sem szólt, míg Dezső felpattant tüzes lovára és fütyörészve vágatott tova Dombrét felé.

— Ezzel a fiuval még sok bajunk lesz! — sohajtá az alispánné.

— Ha magunk szerezzük magunknak a bajt, akkor lesz, — ha magára hagyjuk a fiut, majd megtalálja a legüdvösebbet! — mondá János bácsi.

— Csakhogy nem gondolkozik mindenki olyan bölcsen, mint téns alispán ur! — viszonzá némi izgatottsággal az alispánné. — Aki nem jár jól, azt vezetni kell!

II.

Az alispán fiáról majd innen, majd onnan érkezték nyugtalanító hírek, úgy hogy az alispánné azt sem tudta, hova legyen. A vadászatok, a gavallér kompániák, melyekben egy vidéken sincs hiány, Dezsőt is bevonták hálójukba. Ugyancsak vig czimborá vált belőle, ki előtt a pezsgős és más palaczkok egész sora defilírozott egy- »jóízű« mulatságnál, mint nevezni szokták.

Egy szép őszi nap volt, mikor Dezső ismét a városba került, hogy Benczeéknél a készülendő toron jelen legyen. A czimborák mindenfelől elősiettek, hogy valamiképen senki se hiányozzék. Volt vígság, jókedv, akár tiz mulatságra is. A fiatal Bencze Lőrinczné, a háziasszony egész kedvét lelte benne, ha Lőrincz gazda kedvre kerekedik. Különösen Mihályfi Dezsőt látta szívesen férjével, mert tudta, hogy a Mihályfi fia társasága jó ajánlás a férjére, ki majd egyik restauráció alkalmával még szolgabíró is lehet az alispáni pártfogás útján. Mihályfi Dezső fiatal urat már kissé boszontani is kezdte a fiatal menyecske szivessége, mert mögötte ugyancsak beszélgettek a fiatal Adonistról, Seladonról, Alkibiádról vagy amint nevezik azokat a hősokeket, kiknek nagy szerencséjük szokott lenni a hölgyek körül.

Dezső nem sokat törődött a mendemondával, s midőn anyja is figyelmezteté, hogy ennek az egész komédiának úgy lehetne véget vetni, ha megházasodnék, Dezső kimondhatlan hidegséggel viszonzta, hogy: »Majd megházasodunk hát!«

El is találták a kívánatot; sohsem is kereshették volna ki jobban a pillanatot. Egy fiatal ember, ki alig kukkantott be a világba, ki előtt megnyílnak a legjobb társaságok ajtai, s aki mellette még mindig közelébb áll a huszadik évéhez, mint a huszonöthöz, az legelső teendői közé sorozza, hogy a kényelmes hálókabátot, kényelmes házisapkát s papucsot magára öltse és várja hány fontot hizik hónaponként. Mihályfi Dezső is távolabb állott a házasságtól, mint a szótól és azért anyja sürgetései már javában boszontották.

Benczeéknél a »kompánia« ép javában döszölt, midőn a szobába egy fiatal hölgy lépett be. Mindenki tekintete oda irányult.

Szép volt, milyennél szebbnek nőt nem lehet festeni. Karsu termetére fejedelmi öltöny illett volna, s hajzatához korona. Nagy kék szemével nyájasan és meglepetve tekintett körül s arcát hirtelen pír borítá, mintha valami rozsat cselekedett volna. Mosolygott; hanem e mosoly erőltetett volt, csakis gyönyörű fogorát mutatta be kellemesen.

— Azt gondoltam egyedül vagytok! — mondá a fiatal leány és Benczeéknél sietett, hogy vele kezét szorítson. Benczeével szintén kezét fogott.

— Andai Ilka, nőm jó barátnője! — szólt Bencze és egyenkint bemutatá a fiatal leánynak a társaságot. Ilka kisasszony meghajtá magát a társaság előtt.

Pár perczig a szobában ültek a hölgyek; hanem nem akarták tovább zavarni a társaságot, Benczeé és Ilka kisasszony fölkeltek s ajánlották magukat; talán később még lehet szerencséjük. . .

»Ki ez a leány?« kérdé Mihályfi Dezső, mikor a fiatal hölgy eltávozott a teremből.

»Andai Ilka kisasszony szolgálatjára! Hisz nőm már bemutatá.«

»Nem értettem jól! — viszonzá Dezső és vette a poharat, hogy a jó czimborákkal koczintson.«

Vigan folyt a mulatság, folytak a felköszöntések is, jobban mint a bor. Mindenkit éltettek; éltették a legjobb lövőt, legjobb toasztírozót, legügyesebb kortest, legnagyobb Don Juant, amint épen a sorrendje következett.

Mihályfi Dezső a legszebb hölgy egészségére ürítette poharát.

»Ki az? Ki az?« kiáltozák. Egyik Bokros Etelkát, a másik Sipicznet, a harmadik Kotori Birit, Felleg Irént és a többi megyei és falusi leányt említé; hanem Dezső olyan savanyu s elégedetlen arcokat vágott rá, hogy akár fanyar vadalmákká változhattak volna mind szépségökben.

Meg is lesték, mikor Dezső urfi nagyot sohajtott s aztán nagy kaczagva említették, hogy fele sem lehet bolondság annak a komédiának, mert a czimbora olyanokat sohajt, mintha mindnyájunkat el akarna nyelni nagy szeretetében. Már csak kíváncsiak voluánk, mondogaták, ki az a szerencés, aki Dezső szívét megnyerheté. Elő is sorolták azokat a házakat, hol az alispán fia megfordul, de nem tudtak közös akarattal meg-egyezni, hogy akármelyik azok közül a leányok közül lenne az, kire olyan mély sohajtásokat pazarolhatna.

Dezső pedig magában ismételte: »Vajjon ki lehet az a kis leány? — Andai Ilka? Sohasem hallottam e nevet! Honnan került ide? Vagy én vagyok oly dőre, hogy kerülöm a napot, a legszebb esillagot?«

A fiatal ember mitsém szólt, hanem csak úgy öntötte magába a bort, mintha el akarná fojtani eszét. »Fiu! csak nem akarod Romeót utánozni?« Egy újabb pohár tartalmával felelt e hiába való kérdezősködésre, melylyel szive kotnyeleskedése untatá.

Amire törekedett, el is érte: a fiatal ember csakhamar olyan állapotba jutott, milyennél különbbe még Noéh apánk sem jutott, ki pedig a bor erejét nem ismerte vala.

Egyen azonban nagyon esodálkoztak a jó czimborák, és sehogy sem tudták megmagyarázni a nagy változást. Mihályfi Dezső urfi más alkalommal csak nagy nehezen hagyta magát legyőzetni a »szesz« által és előbb ribilliót vitt véghez, mely valóságos háborúnak volt nevezhető. Nem volt oly palaczk, pohár, mely elég szilárd anyagból készült volna, ha neki kedve kerekedett bebizonyítani, hogy a világon minden mulandó, míg most egész bünbánólag hajtá fejét az asztalra, néma volt és csak egy pontra nézett, melyen azelőtt egy órával lépett ki Benczéné azzal a fiatal leánynyal.

— Talán bizony a szép háziasszonyt sajnálok, hogy nem jött többé közénk? — sugá fülébe az iharosi esküdt.

— Azt! mondá vissza Dezső és hirtelen kapta kalapját, vette botját és czifra selyem szűrét s ott hagyta a társaságot.

Mi az ördögöt mondhattál Dezsőnek Pali?« — faggaták az esküdtet, ki azonban nem akarta elárulni Bencze házában, hogy tud ő valamit, de nem mondja senkinek. Ebben aztán darabig csak megnyugodhattak.

III.

Dezsőnek már másnap sürgős dolga volt otthon és nem ment haza; talált ürügyet, hogy még tovább időzhessen Havasközön, hol azelőtt pedig nem nagy kedvét találta. Az alispánné, bár rosszul esett, hogy fia oly sokáig várakoztat magára és sürgős dolgát is más-

nak kell helyette elintéznie, abban a reményben élt s vigasztalta magát, hogy fia felhagy az eddigi hiábavalóságokkal és feleséget visz a kuriába.

Sokan, akik Dezsőt a kis városban látták és észrevették, hogy semmikép sem kívánczik haza felé, jót nevettek a markukba. »Szegény Bencze!« Ezt és eféle megjegyzéseket is lehetett hallani; mintha bizony Dezső urfinak egyéb sem járna az eszébe, csak a leendő szolgabíró urnak a csinos felesége. Az igaz, hogy azt sem lehetett tagadni, hogy ez idő szerént, sokan még arra is emlékeztek, hogy azóta, mióta Dezsőt úgy elhagyta a bornemiszák erénye, nagyon sokat járogatott az alispán fia Benczékhez; hanem mégis tévuton jártak a talányfejtők.

Dezső vidáman lépett a Benczék házába és mindig szomorubbán hagyta el; mintha bizony valakit keresne és sosem találna! Pedig Benczéné asszony, ki nem utasította el az udvarlókat, különösen nem az alispán fiát, ugyancsak keveset járt el mostanában hazulról, úgy hogy barátnői már neheztelni is kezdtek a szép asszonyra. »Jaj lelkem amnyi a dolgom, hogy azt sem tudom hol a fejem; meg aztán a férjem is olyan különös ember, haragszik, ha nem ülök ott-honn!« mondogatá a menyecske faggatóinak. Az is igaz, hogy édes kevesen voltak azok a jámborok, kik Benczéné asszonyomnak úgy első szóra elhitték volna ezt a mentegetőzést; mert mindenki jól tudta, hogy Bencze uram csakis akkor szokott otthonn tartózkodni, ha a »kompánia« is együtt van és pedig nála. »Várja Dezső urfit! Azt bizony! Csinos dolog is elszeretni a menyecskét a férje orra elől!« hangzott a pletykáság, melynek elég a látszat, hogy valóvá fujja fel, elég egy hajszal, hogy üstökként rángassa.

Csak látnátok jó emberek mint ül Dezső urfi a szép Benczéné közelében. Jobbra-balra tekint, az ajtóra pislog, az ablakokat vizsgálja, hol leül, hol feláll. Nevettek ugy-e és mondogatjátok magatokban: nem a szerelem ez? — Az bizony! Igazatok van; hanem Bencze uram nem búsulhat e szerelem miatt!

»Ki az, aki ott jó a szegleten? Ó az!« kiáltott fel egy délután az alispán fia, midőn Benczékétől távozott és már majdnem kétségbeesetten fordult az utca felé, hol szállva volt. Egyszerre felvidult arca, szeme lángot vetett, mintha fel akarná perzselni az egész utcát, lábai inogtak jobban, mint mikor a sok pezsgővel orvoslá kedélyét. »Ó az!«

Az »ő« pedig mindinkább közeledett arra felé, hol Dezső állva maradt. Most még talán szebb volt, mint Benczékéknél. Egyszerű téli kalap volt fején, meleg felöltő borult alakjára és orra biborát ritka fátyol fedé. Egy perczre megállott, mintha nem tudná, hogy folytassa-e tovább utját. De talán észre sem veszik; miért ne menjen erre haza? — Valaki köszön mellette. Majd elájult.

— Kisasszony is erre sétál? — kérdé Dezső és udvariasan köszönt a fiatal leánynak, ki egész zavartan fogadta a köszönést.

— Erre lakom; de nem sétálok! viszonzá olvadó-kony hangon Andai Ilka, mert nem volt más, mint az a fiatal hölgy, kivel már rövid ideig találkoztunk Benczékéknél.

Mihályfi Dezső is azonnal belátta, hogy valószínűleg nem a sétálásból jöhetett a szép leány, miután a karján levő terjedelmes kosárka ugyancsak erősen meg volt rakva sárga répával, borsóval, lencsével, kávéval és cukorral, melyek legalább is arra engedtek némi következtetést, hogy Ilka kisasszony a piacról meg a boltból tért haza felé.

— Megengedi kisasszony a kísérést? — kezdé párbeszédét Dezső.

— Uram, hogyan fáradsz! szabadkozék a fiatal hölgy.

— Biztosítom, hogy nagyobb fáradságban sem erőltettem meg magamat, azért egész bátorsággal bele nyugodhatik.

— De uram.

— Akármint tiltakozik is a kisasszony, nem tagadhatom meg magamtól azt a gyönyörűséget, hogy a kegyed szolgálatára lehessenek. Sőt még nagyobb szívességet is lesz bátorságom kérni.

— Csodálkozom, ha önnek bármi kérnivalója is lehetne éntőlem! — viszonzá Ilka.

A fiatal pár ezalatt az uteza végeig elért és Ilka egyszerre megállott egy alacsony ház kapujában s megköszönte a fiatal ember fáradságát, mert már itthon van.

— Kegyed tehát szomszédom? — kérdé Dezső.

— És ön is itt lakik?

— Itt bizony és azért kis szomszédnám nem tagadhatja meg szomszédjának azt a kérését, hogy tisztelét tegesse.

A fiatal leány nagyon is meg akarta tagadni, mert sehogy sem volt szándékában szerény kis hajlékukkal megismertetni ezt a fiatal embert, ki mindig előkelőbb helyeken fordult meg és így nem tudhatni, ha gúny-

nyal vagy szánakozással néz-e majd a szegény özvegy-asszony leányára? — Akár gúny, akár sajnálkozás, egyre megy. Nem, nem, neki nem szabad átlépni a küszöböt!...

A határozat elég szilárd volt, de a szegény erőtlen leány azon vette észre, hogy a fiatal ember egyszerre csak ott áll anyja előtt és — és bemutatja magát.

— Örvendünk, hogy igénytelen hajlékunk oly szerencsés lehet, hogy falai közt üdvözölheti közkedvelt alispánunk fiát.

— Hálás vagyok atyám és a magam nevében! — Az igaz, hogy ha Ilka kisasszony akarata teljesül, ez uttal nem léphettem volna be a tisztelt hajlékba, mert ugyancsak minden merészségemre volt szükségem, hogy daczoljak parancsával.

— Csak örvendhetek magam is, ha kegyed kitüntet és nem is azért elleneztem belépését, hanem...

— No, és miért? — Félt a kisasszony, hogy a Benczéknél való rövid bemutatás után nem is illik e tolkodás?

— Tudom, tudom; restelled leányom, hogy szegények vagyunk. Hanem hisz Mihályfi ur előtt nem bűn a szegénység.

— Mire gondolsz jó anyám? Azt hihetnéd, hogy elégedetlen vagyok? Még nem volt okom panaszkodni a sors ellen, mert jósággal eléggé megjutalmazott! — mondá Ilka és megcsókolta anyja kezét.

— Engedjék meg, hogy sokszor, nagyon sokszor tehessem tiszteletemet! — szólt a fiatal ember, mikor távozott.

— Ha igénytelen házamat nem kicsinyli, mindig szívesen látott vendég lesz házamnál!...

A fiatal leány ily boldog még alig volt életében!

(Folytatása következik.)

T Á R C Z A

Egy római életkép a kávéházban.

Engem, ha az utazók plaidjét hordozom, leginkább az életképek érdekelnek; jobban lelkemhez szól maga az ember, mint keze faragványa, s innét első nap a világot sem zárom magam a museumokba, de előveszem a város térképét és ez ariadnei fonallal bebarangolom az utcák tömkelegét, megfigyelem a közéletet, s igyekszem tanulmányozni a népet, melynek geniusa emelte az emlékszerű középületeket és műremekeket.

Szívesen megengedem, hogy erre kevés egy két nap, mindazonáltal e képnek futólagos szemlélete is bő tárgyat nyújt az eszmélkedésre, új nem ismert fogalmak fölgerjesztésére, és én nem tudom, — engem ép ezen első benyomás újdonsága elégit ki leginkább.

A római élet is bőven nyújt ily képet, melyet ha időnkint le tudnék híven fényképezni, nem lenne élvezet és tanulság nélkül.

Légy elnézéssel t. olvasóm, ha nagy várákosodnak még első ízben sem felelek meg, és ha mindjárt a szent ugy classicus emlékek helyett a kávéházba vezetlek, hol t. i. az olasz zárkózott élet negligéere gombolja felsőkabátját, és ahol azt kényelmesen leveheted profilban.

Egyszer a felsővidéki zatyafiak Debreczenben a vásáron olesón vettek valami italfélét, megízleli az egyik aztán a másik zatyafihoz szól: Ti! tasak to taka jak unaz voda! — hisz ez olyan mint minálunk a víz — és eltalálta, mert épen vizet vett oly olesón. Lehet, hogy az olvasó is azt véli: Mít római kávéház! Olyan lehet mint a mienk.

Nem egészen. Rómában a kávéház fél otthon, nem csak annak számára, kinek kebelében háza, hátán a kenyere; hanem általán mindenkinek a minisztertől a fachineóig: hol a közélet inkább nyilatkozik mint mi nálunk, míg a mi népünk inkább a pálinkamérőbe jár, és a nyárspolgár szívesebben a sörcsarnokban felejtí magát.

Mondhatnám, hogy itt a kávéháznak társadalmi fontossága van, épen a látogatók nagy száma miatt, és mint hogy a közvélemény itt nyilatkozik, a közvélemény pedig manap nagy hatalom: innét a kávéház politikai factorrá lön általa.

Megnyugtatásodra szolgáljon, hogy a turista Rómában bátran benyithat a kávéházba, és nem fog találni ott kétes jellemű kávémérőkre, füstös játékbarlangokra és oskolakerülő deák bivouac-okra. A pápai kormány másképp nevelte a népet.

Midőn az állami viszonyok megváltoztak, a kávéházak is, ez újkori politikai cameleonok köpönyegét fordítottak, hangzatosnál hangzatosabb czéget biggyesztvén ki: Caffé d'Italia, di Cavour, del Parlamento, di Garibaldi, Caffé nazionale, sőt egy még feljebb licitált, Caffé della Nazione, a nemzet kávéháza.

— Nem tudom, ha a haza betért-e egy csésze feketére, de az áll, hogy a beütött bukás lehütötte az első nemzeti hevet; és nem sok időbe fog kerülni, hogy újra feltűzik »a német császárhoz« »a hét választó fejedelemhez«, »a bécsi congressushoz« szóló czimeket is. — Mindig így volt-e világi élet, egyszer fázott, másszor lánggal égett.

Valaha Pedrocchi kávéházában Paduában, — mely a leg-régibb Európában — a jogvitatók a Digestákhoz csupán csak digestio végett szörpölték az arab fekete bablevest, és nem keresték a piros czimeket; ma a kávé politikai ital, melyhez ex offo kell lapot olvasnod, és ahány kortyot veszesz be, annyi elvet szokás rá nyelni.

Belépsz, és ime két kép fogad, egyiket zord bajszáról, másikat vörös ingéről ismerheted föl. No de e két képnek is megvolt már a maga ideje, mint ép Garibaldi mondá: ha fatto il suo tempo. De hagyjuk ezt, ime ép elöperdül a »cameriere« és keményen kivallat, majd mint egy mobile perpetuum balancirozza a tálcát, fut hadonáz és egyre harsog: Tazza nera, aura bollente, caffè al rosso, ombra di latte sat.

Hallod-e? mondám barátomnak — mily árnyalattal beszélnek itt a kávéról, tagadd ha bírod, hogy nem vagyunk a művészet hazájában.

Hallom, nagyon is hallom — felelé — és aztán mennyiért vesztegeti ezt a festői italt?

Hja barátom! a minőség szerént, a minimum egyebiránt két kemény soldo.

Boldog ország! Két soldóért ilyen láрма. Már hiszen csak olesó itt a tüdő.

Azalatt megérkezik, a tazza nera (fekete kávé) porra tört cukor adagjával; megízleli az én atyámfia. Hm! ettől ugyan nem nagyon mégysz a falnak.

Elhiszem, olesó husnak hig a leve.

Pedig ugy emlékszem, hogy a czégen két ff-el van kipingálva a Caffé.

Am az csak a kávé rovására van ott, a nagy garral való beszédet a cselekedet bánja meg.

És valóban, mit össze van ígértek a politikai abrándozóknak? És mi történt? manap a kávéra is adót dictál a pénzügyminiszter, s mit tehet a kávé egyebet? Surrogát kávé ad vendégeinek s az erős kávé ugy is igen izgat.

Nézzünk szét a nagyérdemű közönség között is; a sarok asztalnál komolyan olvas egy zárt klub, föleresztve az olvasást egy-egy bodor füsttel, és egy-egy megjegyzéssel, fogadni mernék, hogy ezek a sorok között akarják olvasni a jobb idők visszatér-tét; amott magánosan olvas, szippant és szörpent egy pedans arez, mintha szakmányba tenné, valószínűleg bürokrata, kinek mindegy akár kinek irodájában szórja papirra a betűt, fő csupán csak az, hogy az ő csészeje meglegyen. Hát ott ki körmölget oly sebesen, hallgatózik, kérdezet, majd meg ir. aligha nem ujdondász, ki az esti lapba szerzi a közvéleményt. »Cameriere fulminanti!« (Pinczér gyufát) kiált egy katonatiszt, és a gyufa lángjánál meggyújtja szivarcsutkáját, általán az ilyen egyen-ruhaféle nem igen talál itt ismerőse.

De ime ki lép be az ajtón? egy cziterás leány, vak apját vezetve, szegények az ajtó sarkánál állapodnak meg, s mig az öreg vak Homer versét énekli, lánya az érczhurokkal kíséri az öreg zákányos énekét, azután tányérral járja be a tisztelt közönséget, de biz ott vékonyan hull a soldóból; hja! a költőféle most nincs divatban, politikusoké ma a világ.

Petőfy szerént: a költő és a sorsharag egy anyaméhből születtek. Lehet biz a; de az is áll ám, hogy a kávé és politika

ma ikertestvéreknek látszanak lenni, mit az bizonyít, hogy minden nyárspolgár Pitt és Fox lesz a kávé és újság mellett. Zajlik a szó jobbra balra, egyik klub eldönti a keleti kérdést, csak azt nem tudja, voltaképen, hogy miféle nemzet az a rája h, másik Ausztriát osztja fel, harmadik Olaszhon deficitjét oldja meg, szóval ma Tompa szerént: minden Jankó, minden Kata, világdöntő diplomata.

Egyebként ne ítéljük el e lesipuskás politikusokat, e kávéházi államférfiakat. Az ő joguk el van ismerve, — mert vajjon a parlamenti szónok — a Montecittoriön nem ezeknek beszél-e állványáról? A miniszter dementiájével, a tábornok sürgönyével kinek félvezetésére igyekszik, és az állam kiknek számára nyomtatja a közadóból lapjait? A pártorganumok kikre veték halójukat?

Ime épen itt árulnak egy gyékényen a radicalis, kormánypárti és a katolikus lapok. — Diritto, Capitale — Libertá. Fanfulla, Opinione, L'Ordine és az Unitá Cattolica, Osservatore, Voce della Veritá is. Különös egyveleg az igaz egyik fekete, másik fehér, egyik gonosz elveknek apostola, másik az állam mindenhatóságának, harmadik az egyház tanát hirdeti, ez czáfol, az gunyol, amaz sopánkodik a jövő felett; — egész bábeli láрма! . . .

A szegény bugris neki ül, azt tartván: audiatur et altera pars, aztán midőn átbetüzte a nagy papir abroszokat, véges végül azt sem tudja, hol áll a feje, szürke hályog száll a szemére, — ime ez a forrása az elégedetlenségnek, a zavar-, sőt forradalomnak. Bátran állíthatni, hogy a jelen állapotok Olaszhonban a kávéházak által jöttek létre. . . Tagadd ezután, hogy a kávé nem politikai ital.

És vajjon, hova fog mindez kilyukadni. Nem mondhatjuk-e még el, amit a budai basa Tökölynek mondott: »Hátra van még a fekete leves!« hogy valamint a kávé ma rhummal szokás inni: ugy a kávé-forradalmak után a pálinka és petroleum mozgalmai kerülnek elő.

Eh! mit ijesztjük a világot! Ime hisz már is észrevenni a jobb irányt, ime a kávéházakban is előveszik már, s nem szégyellik megolvasni a katolikus lapokat, és ha igazságot szomjaznak, meghallgatják már, mit mond az egyház. Valóban Olaszhonban ma ezt a mozgalmat nagy mérvben észlelheted. Vissza kell kerülni a világnak az elhagyott jobb ösvényre; kitartás tehát, és bátor szó. A közvélemény sarkelveiben könnyen sarkon fordul. A miért ma meg akartak kövezni, holnap már megtérnek, holnapután meg is dicsérnek. Szolgáljon ez azoknak, kik a hitelvek drága árán akarnának megalkudni a szeszélyes idővel.

Ezen meggyőződéssel hajtsuk hát fel azt a tazza nerát, és mondjuk el nagy költőnkkel:

E vak csillag, ez a nyomoru föld,
Hadd forogjon keserű levében
S annyi bűn, szenny s ábrándok dühétől
Tisztuljon meg a vihar hevében.

Bogyai B. Gy.

Régi és új.

— Régészeti elmefuttatás. —

(Folytatás.)

Kiváltkép ohajtandó egyházi ruháink, eszközeink sőt — ahol lehetséges, pl. újjáalakítások- és új építkezéseknél — épületeink komolyabb irányu reformálása. Hangsúlyozzuk, hogy »komolyabb irányu« reformálása; mert sokhelyütt —

fájdalom — történtek kevésbé komoly reformok által sokkal nagyobb hibák, mint javítások. Nem újításról van itt szó, mi vissza akarunk menni a régire, amely jobban megfelel a keresztény kath. cultus szellemének, mint a pogányságot fonákul és hézagosan utánzó renaissance-(újászületési) művészet! Azt azonban be kell vallanunk, hogy az ilyféle reformok csakis lassukint és óvatosan eszközölendők, nehogy jóakaró törekvéseink az izlésig fölemelkedni nem tudó nép botránkozására szolgáljanak. Van példa rá, hogy hasonló reformokkal szemben itt-ott elráczosítástól fél a nép. Miért? Mert a gör. katolikus és gör. nemegyesültek templomaiban még sokhelyütt nagyrészen fön vannak tartva és használtak a régi liturgikus öltönyök, edények, templomi butorzatok sat., melyekkel okvetlen össze kell vágnunk a régészek által ajánltaknak is. Azonban egy kis eszély, körültekintés segít a bajon. Például szolgálhat a besztercebányai egyházmegye, hol csak a főpásztor tudta, beleegyezése és helyeslése mellett szabad a lelkészeknek vagy hitközségeknek újítólag intézkedniök.

De már — hála az Égnek — több helyütt is megindult a minden tekintetben méltánylást érdemlő mozgalom. Főpapjaink közül többen karöltve a lelkészkedő alpapság tevékenységével, kezökbe vették a szent ügyet, melynek néha még ma is kettős ellenséggel kell szembeszállnia. Ezek elseje azon előítélet, hogy a régészeti tanulmányok után készült egyházi cikkek jóval drágábbak a közönségeseknél. Legtöbb esetben alaptalan e föltevés! Ha pl. veszünk egy ezüst kelyhet — mely a legújabb modorban, virágokkal és kaeskaríngókkal diszítve kerül a forgalomba — 100 frtért: ugyanoly súlyú, nemes egyszerűsége által értékesebb román izlésűt, ha nem olesóbban, bizonyára olyan árért szintén vehetünk. Egy ezüst kupáju, bronz talapzatu csinos átmeneti izlésű kehely 40 frtnál többbe nem kerül; tisztán bronzból 30 forintért is kapunk. Erre a tapasztaltak azt mondhatják, hogy a fémtárgyaknál így áll a dolog, de nem a ruhaneműeknél. Igaz; de annak önmagunk vagyunk okai. Az egyházi ruházatoknál, — keresett voltuk miatt — oly annyira elterjedt ríktó, szembántó tulipános színek, melyek az egyházi öltönyöket sokszor mintegy elpóriasítják, a pár heti használat által fényöket vesztett lyoni paszomántok és bojtok, teljesen háttérbe szorítják a még kevesek által keresett egyházasabb régi szövetmintákat és selyem-bordúrákat. Egyszerűen a több pártolás mellett a pár napig csillogó lyoni tárgyak helyett olesóbb áron szerezhetnők be a legizlésesebb cikkeket. A második akadály a templomok szegénysége. Évente számtalan szegény plébánia-templom részesül országszerte az apostoli buzgalmu pesti oltáregylet által egyházi öltönyök-, edények- és butorneműekből álló ajándékokban. Az ily szegény templomok örülnek — és méltán — a nemes czélu adományoknak, melyek nélkül maholnap minden szükséges lyurgikus szereikből pótolhatlanul kifogynának. Ilyen esetben a szegénységök miatt tehetetlen templomok helyett a nagylelkű ajándékozónak jut a nemes feladat, az egyházi diszt országszerte egyházas szellemben reformálni. Sőt többet mondunk; a budapesti oltáregylet van hivatva az előbb említett akadály megszüntetésére is. Ezen egylet, mely a múlt évben is 202 templomot segélyezett 33 kehely-, 5 monstancia-, 1382 fehérnemű-, 203 miseruha és 920 egyéb cikkekkel: legkönnyebben nyithat concurrentiát a lyoni szövetek- és paszomántokkal szemben, régi egyházas szellemű és izlésű cikkeivel. Egyébként már eddig is tett a fenemeltett egylet nagyszerű hivatása betöltésére valamit. Legutóbbi kiállítása alkalmával az egyházi öltönyök nagy részén már stylszerű selyem-bordurákat, egyszerűbb

kelyheket is láttunk, sőt a Budapesten legújabbán készült egyházi fémeszközök is az oltáregylet buzgó tagjai részéről osztatlan tetszésben részesültek; s így remélhetjük a nagyobb mérvű intézkedéseket is. Szerény nézetünk szerént a reformnak egyelőre a miseruhák szabására kellene szorítkoznia, úgy hogy a hegedüidomu casulák mellőztével a borromei szent Károly előírta. bőségök és hosszúságok által díszesebb, alakukat lehetne tovább terjeszteni.

Fővárosunkban van is már egy tisztán egyházi irányu czégünk, hol hasonló alaku öltönyök és stylszerű egyházi edények készülnek: de azt nagy hibának tartjuk, hogy ugyanott a szemfényvesztő lyoni cikkek is árulnatnak. Nézetünk szerént az illető czég csakis azáltal indulhatna nagyobb lendületnek, ha kizárólag régiebb stylü, solidabb, egyházasabb szellemű készítményekre szorítkoznék s lehető jutányosságot tanusítana.

Legközelebb két csinos egyházi edényt fogunk ismertetni, melyet nemrég a budapesti központi papnövelde ügybuzgóságáról általán ismert lelkiigazgatója készítettett az egykori növendékpapok, — jelenleg már áldozárok, — támogatása mellett az illető növelde házi kápolnája számára.

Czobor.

(Vége következik.)

RÖVID HIREK

— Budapest fővárosa Deák Ferencz emléksobrára 20,000 forintot szavazott meg.

— Deák-albumot készül kiadni Ráth Mór, nagy díszszel. A képeket legelső művészeink fogják készíteni s a dolgozatok ismert nevü írók tollából lesznek. Vodanier s a Deutschhezég is készül egy szintén nagy, díszes Deák-albumot kiadni.

— Deák Ferencz betegsége, mint dr. Poór Imre a »Gyógyászat«-ban leírja, már 1846-ban kezdődött mellhártya-, szívburok- és léplobbal s csak az ő mértékletes életmódja mellett volt lehetséges 73 évig élnie.

— Deák Ferencznek a haza irányában hosszú évek során át szerzett érdemei törvénybe igttatnak. Ezen felül a kormány törvény által megbizatik, hogy a fővárosban Deákhöz méltó emléksobornak országos adakozás útján leendő felállítására iránt a szükséges intézkedéseket megtegye.

— Legfelsőbb adomány. A király ő Felsege a kézdi-vásárhelyi »Stephanie« menházegyletnek 200 forintot, a budapesti Mária-intézetnek szintén 200 forintot adományozott magánpénztárából.

— Junák István püspök és nagyprépost fölszentelése múlt héten ment végbe nagy ünnepélyességgel N.-Váradon. A fölszentelést Peitler Antal váczai püspök ur ő excaja teljesítette, coconsecrator Olteanu nagyváradi g. sz. püspök ur ő méltósága volt.

— A Révay életrajzára vonatkozó pályakérdést az Akademiának újra ki kell hirdetni. Első ízben egy versenymű sem érkezett, valószínűleg, mert tudták, hogy Toldy is készit életrajzot, melyet azonban bekövetkezett halála miatt nem fejezhetett be.

— Halálozások. Missura Jenő, Bars megye tisztü ügyésze f. hó 3-ikán. — Dr. Szegedi Géza kerületi orvos Rozsnyón. — Érkövy Tivadar miniszteri titkár f. hó 7-ikén Meranban, hosszas mellbetegség után. — Pichler Bódog ismert zenész Kolozsvárt, 43 éves korában. — Cseresnyés Kálmán törvényszéki bíró Makón folyó hó 9-ikén, élte 32. évében.

— Az ausztriai műegylet februári kiállításán legnagyobb tetszést aratja Benzur Gyulának »Szent István király megkeresztelése« című gyönyörű festménye. — A bécsi udvari várpalota nyugati szárnyának egyik szobájában, épen a királyné őfelsége lakosztálya felett, mult csütörtökön délelőtti 10 órakor tűz ütött ki, melyet azonban sikerült hamar eloltani. — Bécsben a krach folytán hatezer lakás áll üresen, nyolczezer kereskedő költözött el, s a jövedelmi adó tíz millió forintról hetedfelre csökkent.

— Ledochowszky bíbornok-érsek a napokban szabadult ki fogságából s elhagyva Poroszországot, mult szombaton Prágába érkezett és Schwarzenberg herceg bíbornok vendége volt. Ledochowszkyt Prágában nagy kitüntetésekkel fogadták. — St. Etienneben egy szénbányában robbanás történt, melynek következtében 215 munkás odaveszett. — Konstantinápolyban gr. Zichy Ferenc nagykövetünk Deák Ferenczért gyászistenmisztet tartatott. — Királyunk őfelsége a custozzai csatában elesett olaszok emlékoszlopára 2000 frankot adományozott. Fejedelmünk ezen nagylelkű tette Olaszországban mély benyomást tett. — A nikolajevi bankot f. hó 3. és 4. közti éjjel teljesen kirabolták; a kár több millióra megy. — A párisi philologiai társulat Budenz József és Vámbéry Armin magyar egyetemi tanárokat tiszteletbeli tagjaivá választotta. — Laurentie Sebestyén, az »Union« szerkesztője, a francia hirlapírók Nestora 83 éves korában meghalt. — Smyrna mellett egy Stravarides nevű sőtömester halt meg, ki, ha igaz, 132 évet élt.

I R O D A L O M.

— Szombathy Sándor kalocsei érsekmegyei áldozár megrendelési fölhívást adott ki ily című munkára: »Gyakorlati hitelemző tanítók és hitelemzők számára, az egri káté nyomán.« A mű célja a hitelemzés fontos munkájánál némileg segédkezet nyújtani. Terjedelme előre nem határozható meg, de ára ivenkint 4 krajczárnál többre nem fog kerülni. Minthogy szerző a munkát csak azon esetre szándékozik kiadni, ha legalább 300 megrendelő jelentkezik, kéri a megrendeléseket levelezési lapon f. évi márcz. végeig, legkésőbbben april közepeig beküldetni.

— Megjelent: »Levélszerinti oktatás a német nyelv öntanulására.« Irja és kiadja Roder Adolf, 9-ik füzet. Az egész mű 40 levelet foglal magában és két tanfolyamra van beosztva. Egy-egy levél ára 20 kr., mind a két tanfolyamé pedig csak 9 frt. o. é. Megrendelhető minden hazai könyvtárban vagy a szerzőnél Szombathelyen.

— »Rövid vezérfonal az énekoktatás rendszeres előadásához a népiskolákban« cím alatt Ság József egy kézikönyvet készített Kothe nyomán a »népnevelők budapesti egylete« művészeti szakosztályának megbízásából. A munka 7—8 ivnyi leendő nyolczadrét alakban, hangjegypéldákkal illusztrálva s nem csak iskolai de magánhasználatra is alkalmas lesz. Ára 1 frt o. é. az előfizetési pénzek legkésőbbben f. hó 25-ikeig Tettey Nándor könyvkereskedésébe küldendők be.

— A »Társulati Értesítő mint Jézus szent szívének hírnöke« című folyóirat februári füzete a következő tartalommal jelent meg: A munkások kérdése. — Általános szándék február-hóra. P. Ramière Henrik után. — Dics-ének Jézus szent Szívéhez (költemény) Garay Józseftől. — Kis Hóvirág. (folyt.) —

Bizalmam Jézushoz (költemény) Riesz G.-tól. — Gyakorlat útmutatások papok és nép számára Jézus Szíve tiszteletének terjesztése iránt (folyt.) Németből közli —r. —l. — Tudósítások. — Részletes szándékok február-hóra. — A boritékon Németh Sándor közleménye. (folyt.) Melléklet: »A tökéletességnek és keresztény erényeknek gyakorlása.« Szerző tisztelendő P. Rodriguez Alf. Jézus-társaságabeli áldozár. Jáky F. II. kötet 19. iv.

— Felhívás. Alulírott egész tisztelettel kéri mindazon t. zeneszerző urakat, — kik az általa munkába vett magyar zeneszeti lexiconban helyet foglalni akarnak s magyar születésűek, — hogy életrajzukat, munkáik czímeivel együtt legkésőbb ez év május hó végeig beküldeni sziveskedjenek. Budapest, 1876. febr. 14. Ság József. (IV. ker.) Lipót utca 22. szám.

M I N D E N F É L E.

— Marmontel és Kaunitz. Midőn Kaunitz herceg még ausztriai követ volt Párisban, Marmontel francia író szemrehányást tett neki, hogy a Bourbon-palotát, melyben lakott, ünnepélyekkel nem élénkíti. Kaunitz azonban nyersen ezt felelte: »Én csak két dolog végett vagyok Párisban: először, hogy Mária Terézia császárnő ügyeit képviseljem s ezt úgy hiszem nem rosszul viszem; másodsor a magam multságáért, eziránt pedig nem tartozom senkit megkérdezni.«

— Késő Husvétek. A niceai zsinat határozatai szerint a husvét tudvalevőleg minden évben a tavaszi éjnappegyen után következő első holdtölte utáni vasárnapon ünnepeltetik. Ezáltal 35 napi időköz esik a husvét napjára t. i. márcz. 22-től april 25-ikeig. A lehető legkésőbb napra a jelen században csak egyszer esik a husvét, tudniillik 1886-ban; de april 24-ikére is a Gregorianus naptár behozatala óta (1582) csak négyszer esett a husvét, tudniillik 1639, 1707, 1791 és 1859-ben s ez csak 2011-ben fog újra ismétlődni.

Mennyit evett naponkint egy angol udvarhölgy a 17. században. II. Károly angol király nejenek, Katalinnak volt egy Lucy nevű udvarhölgye, ki megtette azt a tréfát, hogy följegyezte, mit evett naponkint. Érdekes följegyzéseiből egy a British muzeum-ban őriztetik, s itt közöljük tartalmát. Lady Lucy márczius 19-ikén — az év nines megnevezve — reggelire elfogyasztott: egy egész marha-vesepecsenyét, egy kétfontos kenyeret, egy gyümölcstortát és négy palaczk erős sört. Ebédre evett: egy darab füstölthust, egy szelet marhasültet, néhány becsináltot a királyi konyhából, egy kétfontos kenyeret s ehhez megivott négy és fél palaczk erős sört. Oszonára egy egész puddingot evett s két palaczk erős sört ivott. Vasorára elpusztított: egy tál főzeléket, egy darabb ürösültet, egy tál edességet a király asztaláról, három font kenyeret s hozzá két palaczk erős sört. Lefekvés előtt még egyszer evett és pedig két font kenyeret, egy kalácsot s mindezt lenyomtatatta két palaczk borral a király pinczéjéből. — No! Lady Lucynek jó gyomra volt, ha igaz.

Előfizetési fölhívás

A »Katholikus Hetilap« 1876. évi folyamára folyvást előfizethetni. A lap előfizetési ára: **Egész évre 4 frt; félévre 2 frt; negyedévre 1 frt.** Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat igazgatóságához küldendők (Budapest IV. kerület, Lövész-utca 11. sz.).

Folytatás a mellékleten.

TÁRSULATI ÉRTESITŐ.

A Szent-István-Társulat

f. hó 10-kén tartá ezévi első választmányi gyűlését. Januárban nem tartatott ülés, egyrésztől mivel az alelnök ur betegsége miatt nem jelenhetett meg, másrésztől pedig mivel különben sem voltak elintézendő fontos tárgyak.

Czirák János gróf elnök kegyeletes szavakban tolmácsolván azon pótolhatlan veszteséget, mely az országot hazánk nagy fiának, Deák Ferencnek halálával érte, kiemelve, miszerint az a feletti mély fájdalom, melyben az ország összes lakosai egyaránt osztoznak, a Szent-István-Társulat választmányára kétszeres, mert a boldogultban a társulatnak alapítóját is tisztelte, ki különösen azon időben, midőn a hazára a legszomorubb viszonyok sulyosodtak s a közélet minden lüktetése szünetelni volt kénytelen, a társulat ügyei iránt melegen érdeklődött, végül hangsúlyozván a haza bölcsének és a nemzet vezérének államférfiai feledhetlen nagy érdemeit s dicső földi pályájának az által még dicsőbb befejezését, hogy mint hű keresztény katolikus még halálában is korának példát adott, indítványozza, hogy emléke a társulat jegyzőkönyvében megörökítették, — a választmány legbensőbb érzelmeinek hódol, midőn Deák Ferenc, a haza nagy fia és bölcs vezére halála fölötti őszinte és mély fájdalomnak, kiből a társulatnak alapítóját is tisztelte, jegyzőkönyvileg kifejezést ad.

A társulatba újabban a következő új tagok léptek be: Ottó Ferenc Budapestben, Keifler János adonyi káplány, Balácsi József, Feld Vilmos, Illésházy János k. r. tanárok; Jaczó Sándor segédlelkész Kecskeméten, Jézus sz. szive társulata Kecskeméten, Szabó Imre segédlelkész Kecskeméten, Tóth Eduard sz. fer. r. áldozár, Tóth Pál k. r. tanár, Káplár Lajos komornik, Zachar Kálmán csömöri jegyző, Tódor József augustiniumi áldozár, Petrus Zsigmond orvostanhallgató, Kacsokovics Zoltán joghallgató, Polák István esztergami főmegyei növendék, Temesváry László, Fater Mihály szentbékai plébános, Novák Domokos lesence-tomaji káplány, Tillmann Lajos pénzügyi fogalmazó Budapestben, Hérics Márton győri növ. pap, Erdélyi Döme köz- és váltóügyvéd Kecskeméten, Rajcz László kerekgyházi lelkész, Bokor Gedeon sz. fer. r. áldozár s lajosi hitküldő, Bathó János lajosi birtokos, Hám József k. r. áldozár Kecskeméten, Biró Sándor ballai pléb., Kiss Mihály alsó-némedi lakos; összesen 28 tag.

Néhai Plitzner Lőrincz volt püspök-bogádi plébános, a pécsi egyházmegyében, a társulatnak 20 forintot hagyományozott.

A magyar nemzeti muzeum igazgatósága s a tabáni népiszkolai könyvtár köszönetet mondtak a múlt évben küldött társulati kiadványokért.

A fölolvastott pénztári kimutatás szerint a társulat múlt évi bevétele 72,564 frt 5 kr., kiadása 71,629 frt 10 kr., év végével a pénztári maradvány 934 frt 95 kr. oszt. ért. — Folyóévi január 1-től február 10-ikeig a pénztárba befolyt 12,235 forint 90 kr., kiadatott 11,800 frt 81 kr., pénztári maradvány 435 frt 9 kr. A bevételben azonban 5000 forint töke van, mely egy belvárosi házra volt kölcsön adva s januárban visszafizettetvén,

a hazai első takarékpénztárban lett elhelyezve. A választmány örvendetes tudomásul vette a pénztárnok jelentését s a pénztárnoknak buzgó és szakértő fáradozásaiért jegyzőkönyvileg köszönetet mondott.

Az ügynökségben december és január hónapok alatt eladatott 49,266 példány könyv és 4397 db. szentkép, készpénzben bejött 7748 frt 93 kr.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Róder Alajos kanonok és dr. Cherven Flóris főgymnasiumi tanár urak kérettek föl.

Szent-István-Társulat.

Kimutatás

a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről. frt kr.

Simonffy Ede koltai plébános	25	20
Köszeghy Mihály alesperes, mezőkövezdi pléb.	28	35
Prifach József székesfehérvári püspöki titkár	25	20
Balogh Imre debreczeni ügyvéd	6	30
Simonides Károly pazmaneumi növendék	10	—
Ivány Rudolf alesperes, hevesi pléb.	37	80
Zsemlics István alsó-szölnöki pléb.	15	75
Szabados Antal kalocsai papnövendék aligazgató	53	55
Vrabély Mihály trauczonfalvi pléb.	6	30
Pápai Jeromos premontrei r. kanonok	6	30

Szent-László-Társulat.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére. frt kr.

A szathmári egyházmegyéből	77	42
Nagy-Ölböröl a szombathelyi egyházmegyéből	50	—
Rátz Pál Fehérgyarmatról	3	—

Budapesti Oltáregylet.

(Évnyegyedes tudósítvány 1875. nov. 6-tól 1876. febr. 6-ig.)

(Vége.)

Együttal szeretettel kérjük a folyamodókat, hogy reményeket mérsékeljék és az egyület tulságos kérelmekkel ne ostromolják, se oly tárgyakat ne várjanak, a melyeket az egyület szegénységénél fogva nem adhat. Azt sem tartjuk fölöslegesnek megemlíteni, hogy a folyamodványok beküldésének idejeül már évek óta októbert és novembert jelöltük ki, hogy a mutatók szűkséghez képest irányozhassuk munkálkodásunkat. Kik e határidőt meg nem tartják, olyasmit követelnek, amit az egyület teljesíteni nem képes.

Noha legújabbban is sok együlettagunk elhalt; ezek azonban — hála Istennek! — eddig még mindig ujjakkal pótolhatlak. Hogy a tagok száma jelentékenyebben nem gyarapszik, ennek egyik oka az, hogy az ezernél már többre menő t. cz. lelkészek közül, kiknek templomai az egylettől adományokat nyertek, legtöbbször figyelmen kívül hagyják az együletnek hozzájuk levélben intézett ép oly bizalmas, mint szerény és méltányos kérését, hogy »az egyület olykor imájokba zárják és adandó alkalommal annak új tagokat is szerezni törekedjenek.« Erre egy tapasztalt lelképásztor megjegyzé, hogy aki ily alkalmat keres, meg is találja. E sorokat üdvös gondolatébresztésül kérjük tekintetni.

A lefolyt évnyegyedben a tagok-, részvevők- és jötevőktől begyűlt Budapestben a Duna bal oldalán 90 frt 35 kr, jobb

oldalán 36 frt 50 kr, Sorki-Polányból 38 frt, Bácsáról 5 frt, Gyanafalváról 101 frt, Sávolyról 50 frt, Bődögéről 1 frt, Székes-Fehérvárról 50 frt, Szikráról 1 frt, Miklósról 10 frt, Boroszlórol 10 frt 50 kr, Antalfalváról 9 frt 58 kr, Tengődrol 16 frt 50 kr, Királyházaról 2 frt, Kis-Azarról 2 frt, Zólyom-Lúpeséről 8 frt, Hegyiből 12 frt, Vácziól 12 frt, Perényből 5 frt, Pozsony-Szt.-Györgyből 6 frt, Szakadathról 1 frt, Nagy-Fügedről 6 frt, Tisza-Várkonyból 1 frt 26 kr, Csábrághból 1 frt, Tajováról 2 frt, Esztergomból 210 frt, Révfaból 20 frt, Mari-kórol 1 frt, Szatmárból 1 frt, Szikszórol 5 frt 44 kr, Színyérol 43 frt, Darázsról 10 frt, Bozsokról 5 frt, Besztercebányáról 7 frt, Karácsfárol 2 frt, Csongrádról 20 frt, Szepes-Váraljáról 7 frt, Callóköz-Kürthról 32 frt 8 kr, Pannohalmáról 2 frt, Makovról 20 frt, Viszokáról 20 frt, Jász-Dózsáról 11 frt, Csata-dról 1 frt, Váczi-Szt.-Lászlórol 6 frt, Kogl-és Lebenbrunnból 12 frt, Liszórol 3 frt, Zsalobináról 4 frt, Szombathelyről 44 frt, Egyházszegeöl 36 frt 4 kr, Znyó-Váraljáról 1 frt, Brutóczról 4 frt, Buzinkáról 12 frt, Szent-Mártonkátáról 8 frt, Gyöngyös-rol 1 frt, Kámból 8 frt, Tisza-Püspöki-és Tisza-Szajolból 30 frt, Salmansdorfból 8 frt 64 kr, Kassáról 80 frt 84 kr, Rádoczról 22 frt, Pécsről 31 frt, Szent-Lérantról 18 frt, Vadkertről 27 frt, Borostyánkórol 18 frt, Budamérről 6 frt 60 kr, Gyórból 2 frt, Vékérol 12 frt. — Isten fizesse meg.

**A Szent-István-Társulat ügynökségében (Buda-
pest Lövészuteza 11-dik szám a.) következő
munkák kaphatók :**

Veresmarti Mihály XVII. századi m. író élete és munkái. Irta Ipolyi Arnold I. és 2. kötet, 45 iv. Ára	frt	kr
	2	—
Kovách Pál Manuale parochorum 2 kötet, füzve, ára :	3	—
A kötetek külön is kaphatók : 1. kötet	2	50
2. kötet	1	—
Délfranciaországból, utivázlatok, írta Maszlaghy Xav. Ferencz, kiadja a Szent-István-Társulat 24 iv, ára füzve	1	—
Missale romanum. 1872. legújabb kiadás Di-szes vörösbőr-kötés arany metszéssel	22	50
Ugyanaz — vörösbőrbe kötve arany metszéssel, réz-kerettel s 2 csattal	26	50
Ugyanaz — vörösbőrbe kötve, arany metszéssel 4 sa-rokkal s 2 csattal u j e z ü s t b ö l	—	30
Ugyanaz — vörösbőrbe kötve arany metszéssel s 2 csattal u j e z ü s t b ö l	26	—
Missae pro defunctis. 1872-iki legújabb kiadás fe-kete bőrbe kötve vörös metszéssel	3	50
Ugyanaz — fekete bőrbe kötve arany metszéssel	4	50
A Missae pro defunctis új kiadás árát, az eredeti bekötési ár emelkedése folytán, csekélységgel magasabbra kellett szabnunk. Továbbá megrendelhetők és ajánljuk a főt. plébános urak figyelmébe :		
Jel-szalagok, (pamutból) Missalékhoz (8 szalag négy színben)	1	50
Breviarium romanum. 4 vol. 18. Ratisbonae. 1866. füzve	13	—
Goffine. T. Lenárt kath. oktató és épületes könyve. 2. kiadás. Ára füzve	3	—
„ félévazonkötés	4	—
Gr. Lázár Kálmán, a Szabad természetből. Képek és vázlatok, füzve	1	—

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-uteza 11-dik szám.) — Felelős szerkesztő : **Ágoston Antal.**

Budapest. 1876. Nyomatott az »Athenaeum« nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület.)

Székhalmi Sz. M. és E. A. G., Jó tanácsok né-pünk anyagi és szellemi jólétének előmozdi-tására, füzve	frt	kr
	—	50
Füssy Tamás, Családi olvasmányok 2 kötet	2	—
Bolanden, Berta királyné	—	60
Hoványi, Nehány hét a Szentföldön	1	5
Fabiola nővére	1	—
Lehmann M. Gizella regény	1	20
Rázel József, A padlás-szobában. Napló-jegyzetek	1	—
Szabó Imre, A falu őrangyala.	—	50
Lelki manna, papir kötésben	—	35
„ „ vászon „	—	53
„ „ bőr „ arany metszettel	—	80
Molnár Vid Bertalan, imák és intelmek a magyar katolikus hadfiak számára kötve	—	30
Tóth Károly, istenfelő gyermek — imakönyv —		
„ „ „ „ vászonkötésben	—	36
„ „ „ „ papirkötésben	—	30
„ „ „ „ bőrkötésben	—	50

(Ugyanez német nyelven is kapható).

Hirdetés.

Magyarhonban

legbővebben felszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög rítusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tüzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kisereléség.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15. szám, Budapesten.

(7-52.)

